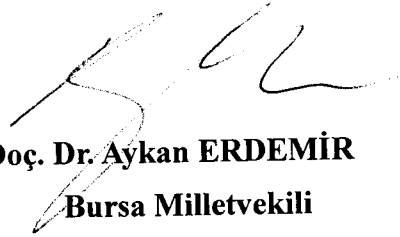

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Yardımcısı Sayın Bülent ARINÇ tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Saygılarımla.

Doç. Dr. Aykan ERDEMİR
Bursa Milletvekili

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) Sinan Işık v. Türkiye kararında (2 Şubat 2010), nüfus kütüğünde ya da nüfus cüzdanında bulunması gereken kişisel bilgiler arasında “din” hanesinin bulunması nedeniyle Türkiye’nin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 9. maddesini ihlal ettiği sonucuna varmıştır.

Kimliklerde yer alan ve mensup olunan inancın belirtilmesini öngören din hanesi dikkate alındığında, bireyler hayatlarının pekçok alanında inançlarını açıklamak zorunda kalmaktadır. AİHM, Sinan Işık-Türkiye kararında, kimliklerle ilgili olarak, kimliklerden “din hanesinin kaldırılmasının, mevcut ihlale son verilmesi için uygun bir tedbir” olacağına karar vermiştir. Buna karşın, aradan yaklaşık 4 yıl geçmesine rağmen nüfus cüzdanlarında din hanesine yer verilmesi uygulamasına devam edilmektedir. Hatırlanacağı gibi 2006 yılında gerçekleşen bir değişiklik ile kimliklerdeki din hanesinin boş bırakılması mümkün hale gelmiştir. Ancak İnanç Özgürlüğü Girişimi tarafından hazırlanan “Ocak-Haziran 2013: Türkiye’de İnanç Özgürlüğü Hakkını İzleme Raporu”, nüfus cüzdanlarındaki din hanesiyle ilgili olarak din veya inanç özgürlüğü açısından yaşanan sorunların çeşitli yönleriyle devam ettiğini ortaya koymaktadır: “Kimliklerde yer alan din hanesini boş bırakmak yasal olarak bir seçenek olsa da, birçok birey bu sebeple kendisini inançlarını açıklamaya zorlanmış hissetmektedir. Doğumdan sonra kimlik çıkartılması aşamasında aileler tarafından kaydettirilen din seçimi, daha sonra ister olduğu gibi kalsın, isterse değiştirilsin veya boş bırakılsın, bireyler inançlarıyla ilgili durumu bir şekilde açıklamak zorunda kalmaktadır. Ayrıca bu kimliklerin eğitim, iş, sağlık gibi alanlarda ve özel yaşamda sıklıkla kullanılıyor olması, bireylerin inançlarını söz konusu alanlarda iletişim kurdukları kamu görevlileri veya üçüncü kişilere açıklamak zorunda kalmalarına neden olmaktadır.”

İçişleri eski Bakanı Muammer Güler, basına yaptığı açıklamada “Uluslararası kurallar kapsamında çipli ve çok gelişmiş güvenlik öğeleri bulunan kimlik kartlarına yeni yılın [2014] girmesiyle birlikte 3 yıllık bir zaman zarfında tüm Türkiye vatandaşları sahip olacak.” demiştir.

Bu bağlamda;

1. AİHM’in Sinan Işık v. Türkiye kararı doğrultusunda, yeni kimlik kartlarında “din” hanesi kaldırılacak mıdır? Şayet kaldırılmayacaksa, düzenleme veya uygulama nasıl olacaktır?
2. AİHM’in Türkiye aleyhine verdiği kararın ardından yaklaşık 4 yıl geçmesine rağmen, Türkiye’nin gerekli yasal düzenlemeleri yapmamasının nedeni nedir?
3. Kimlik kartlarının hayatın pekçok alanında (eğitim, sağlık, askelik, çalışma hayatı, kolluk kuvvetleri tarafından yapılan kimlik kontrolleri gibi) sıklıkla kullanılığı göz önünde bulundurulduğunda, kimliklerde din hanesinin yer almasının bireyleri ayrımcılığa maruz kalmalarına ve ayrımcılık riskine veya algısına maruz bıraktığına ilişkin kaygıları gidermek için bugüne kadar hangi somut önlemleri hayata geçirdiniz?